

Utopisk och dystopisk urbanism

Jag är inte ensam om att fascineras av den urbanitet som kan utforskas bortom de officiella stråken. Vart leder den där dörren i den underjordiska vägpassagen? Vad har den här märkliga byggnaden ursprungligen använts till? En mängd platser är av olika skäl markerade med tillträde: förbjudet, medan andra är av ett sådant slag att vi (jag)

övervakning och militarisering och vilka civila reaktioner och motreaktioner finns det här? Tänk t.ex. på hur olika former av upplopp, som i Malmöförorten Rosengård häromåret, beskrevs. Eller fundera på debatten om övervakningskameror i skolor. Att fästa uppmärksamhet vid den här sidan av krigföring, hur platser förändras, kastar ett ljus på konflikter i

inte kommer på tanken att gå runt och snoka där. Det som fascinerar mig är de olika sätt på vilka byggnader och stadsdelar bär på sitt förflutna. En stads historiska liv syns sällan i stadskärnan. Stadskärnans äldre byggnader tenderar att vara så uppfixade att deras historicitet sällan är påfallande (eller ger en enkelspårig idé om vad "historisk" betyder: ett slags kuliss). Det är en annan sak att råka på övergivna hus, slitna bostadshus, gammalmodiga caféer, en klockbutik som tycks opåverkad av tidens gång, en uråldrig kiosk, ett ölcafé som varit igenbommat sen länge. Den här typen av uppmärksamhet kan vara förbunden med ett slags förundran. På väg till jobbet ser jag varje dag en grön sopbox som någon klottrat LSD på. Klottret har funnits där så länge jag kan minnas och det har boxen också. Boxen utgör ett slags konstant i en i övrigt föränderlig tillvaro. Men där någon i den lilla teckenkombinationen skulle se ett uttryck för infantilt ofog slås jag varje dag av hur en sådan här obetydlig sak kan utgöra en hörnsten av *min vardag*.

En annan sida av stadsliv som sällan tematiseras är den politiska. Vilka maktdimensioner kan uttydas i arkitektur och strukturering av städer? Hur kan urbant motstånd och förändring se ut? På vilket sätt får platsen en betydelse i olika typer av krigföring,

olika former som sällan kommer fram i dagstidningars inrikes- och utrikesidor där man förvisso ser många bilder av ödelagda städer men det vanligen stannar där, vid bilden av stadskvarter som bombats sönder till damm. Krigsscenen blir ett slags icke-plats som det inte finns så mycket att säga om förutom en notis om förstörelsens utsträckning.

SUBTOPIA: A FIELD GUIDE TO MILITARY URBANISM är en blogg som innehåller en mängd fantastiska bilder samt texter om krigföringens olika rum och hur rum militariserar; bloggaren beskriver, länkar och exemplifierar genom bilder. I ett inlägg bekantar vi oss med ödeläggelsen av Gaza genom tunnarna mellan Gaza och Egypten. Olika föreställningar om situationen ställs mot varandra genom beskrivningar av tunnarnas mångskiftande funktion. I flera intressanta inlägg granskas gränsövervakningens politik.

<http://subtopia.blogspot.com>

Andra bloggar om urbana platser, politik och aktivism:

BETONGELIT är en svensk blogg om stadsplanering och olika aspekter av urbant liv: <http://betongelit.wordpress.com>

KOSMOGRAD skriver om popkultur, konst och urbanitet: <http://kosmograd.typepad.com/kosmograd>

POLIS för en internationell debatt om stadsplanering och urban utveckling: www.thepolisblog.org

SIT DOWN MAN, YOU'RE A BLOODY TRAGEDY utforskar stadsliv i analytiska och långa texter, det senaste av dem en bild-ande exkursion genom Berlins utkanter: <http://nastybrutalistandshort.blogspot.com>

SPACE AND CULTURE:
www.spaceandculture.org

INFRANET lab är ett forskarkollektiv som skriver om ekologi, logistik och globalisering:
<http://infranetlab.org/blog>

TOMORROW'S THOUGHTS TODAY hänger sig åt "fantastic, perverse & underrated urbanisms":
www.tomorrowsthoughtstoday.com/

Är du intresserad av konst och arkitektur, kolla in **BLDGBLOG**, Geoff Man-aughs blogg om allt som är storslaget och sublimt, plus märkliga nyheter om urbana ting.
<http://bldgblog.blogspot.com>

En mängd bloggar utforskar hemliga tunnelsystem, kloaker, övergivna byggnader – platser som lever ett liv i det fördolda. (Detta har förstås förvandlats

till en egen liten rörelse, *urban exploration*). Det är inte förvånande att en av sidorna heter just **FORBIDDEN PLACES** (www.forbidden-places.net/explo1.php). Här kan man gå på rundvandring i tillbommade mentalsjukhus, underjordiska försvarssystem och övergivna fabriker. Förvisso löper vissa av de här bloggarna en risk att romantisera ett

bortglömt eller förträngt förflutet till ett lite kittlande estetiskt förfall som är tilltalande just som kontrast mot en välinrättad uppslukadhet. Men om det utgör en estetisering visar det sig bli lika viktigt att fundera på vad estetiseringen i så fall utgör ett symptom på.

I NOTHING TO SEE HERE presenteras konturerna av ett slags anti-turismens turism. Istället för klassiska sightseeingmål uppmärksammar bloggen det som för vissa skulle te sig både fult, ointressant och skräpigt bisarrt. Här är det just platsens historia och de reaktion som skapas hos besökaren som står i centrum. Bland de senaste inläggen hittar man en text om ett camera obscura i Skottland, en märklig klocka i Coventry och... Muminvärlden i Nändedal. www.nothingtoseehere.net

Fler bloggar om expeditioner till urbana icke-platser och icke-monument:

BUREAU FOR UNSTABLE URBANISM:
<http://b4uu.blogspot.com/>

ROSTSVERIGE:
<http://rostsverige.blogspot.se>

SLEEPYCITY, en fascinerande fotosamling: www.sleepycity.net